

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 04 Şubat 2022
Sayı : 2073

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 02.02.2022

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 04 Şubat 2022	Esas No: 2/4144

T B M M KAMUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
04 Şubat 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
04 Şubat 2022
No: 960593
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde sayısal olarak en büyük toplumsal gruplardan biri olan emeklilerin yaşadıkları maddi kaygılar her geçen gün artmaktadır. Günümüzde emeklilerin büyük bir çoğunluğu açlık sınırı altında emekli aylığı alırken neredeyse tamamına yakını da yoksulluk sınırı altında emekli aylığı almaktadır. Sosyal devlet, vatandaşlarına ekonomik anlamda insanca yaşaması için gerekli olan maddi imkânları sağlamakla yükümlüdür. Ne yazık ki günümüz Türkiye'sinde, her geçen gün emeklilerin maddi imkânsızlıklar neticesinde yaşadıkları sorunlar çığ gibi büyümektedir.

Emeklilerin yaşadığı maddi olanaksızlıkların temeline bakıldığında ise ülkemizde farklı tarihlerde reform adı altında yapılan düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir. Reform adı altında yapılan düzenlemelerden olan aylık bağlama oranlarının düşürülmesi ve emekli aylıklarının milli gelir artışından yararlanmasının sınırlandırılması neticesinde emekli aylıklarının süreç içinde gerilemeye başladığı görülmektedir. Asgari ücret, sosyal bakımdan uygun asgari bir yaşam seviyesinin sağlanmasını amaçlayan bir ücret uygulaması olmasına karşın düzenlemeler neticesinde geçen süreçte büyük bir çoğunluğun emekli maaşı asgari ücretin altında kalmıştır.

Emekli maaşının asgari ücret miktarının altında kalmasının nedenleri araştırıldığında 2000 yılı öncesinde emekli olan bir SSK'lının ilk 5000 günü için aylık bağlama oranı (ABO) yüzde 60, 5000 günden sonraki her 240 gün için yüzde 1 artırılırken, 9000 günü olan bir emeklinin aylık bağlama oranı yüzde 76 olarak hesaplanmakta ve 1999 yılında yapılan düzenleme neticesinde ilk 3600 gün için yüzde 35, sonraki 5400 günün her 360 günü için yüzde 2, 9000 günden sonraki her 360 gün için yüzde 1.5 oran belirlenmişti. Bu durumda 9000 günü olan emekli bir vatandaş için bu oran yüzde 65'e kadar düşürülmüş oldu. 2008 yılında yapılan düzenlemede ise aylık bağlama oranının her yıl (360 gün) için yüzde 2 olarak belirlenmesi neticesinde de 9000 günü olan emekli için yüzde 50'lere kadar gerilemiş oldu.

2022 yılında uygulanacak asgari ücret 4 bin 253 TL olurken en düşük emekli maaşı 2 bin 500 TL olarak belirlendi. Görüldüğü üzere yukarıda bahse konu düzenlemeler emekli maaşlarını zaman içinde asgari ücrete karşı bile ciddi oranda düşük kalmasının somut göstergesidir. Emeklilerin zaman içinde daha da yoksullaşmasına neden olacak bu uygulama yeniden düzenlenmeli ve ilerleyen süreçte emeklilerin yoksullaşmasının önüne geçilmelidir. Ülke vatandaşının mağduriyetine yol açan düzenlemelerin ortadan kaldırılmaması sosyal devlet anlayışına ciddi zarar verecektir. Bu sebeple aylık bağlama oranlarının yüzde 70, prim ödemesi 5000 günden fazla olanlara her 360 gün için yüzde 2 eklenerek hesaplanması ve emekli aylıklarının ilerleyen süreçte değerinin korunması adına hem ilk maaş bağlanırken hem de maaş artışları hesaplanırken büyüme oranının tamamının dikkate alınması emekli yoksulluğunun önüne geçmek adına atılacak önemli bir adım olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Emekli maaşları bağlanırken ve maaş artışları hesaplanırken baz alınan büyüme oranının tamamının dikkate alınarak emekli yoksulluğunun önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

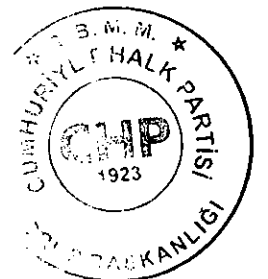
MADDE 2- Aylık bağlama oranının %70'e çıkarılması ve aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 5000 günden fazla olanlar için söz konusu süreyi aşan her 360 gün için %2 eklenerek hesaplanması neticesinde ilerleyen yıllarda değer kaybı yaşanmaması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Hesaplanan emekli aylığı tutarının asgari ücret tutarının altında olmaması amaçlanmıştır.

MADDE 4- Sigortalının yaşlılık aylığı bağlama oranının belirlenmesinde %70 taban aylık bağlama oranı esas alınması ve taban aylık bağlama oranı, sigortalının tahsis talep tarihi itibarıyla 5000 günden fazla ödediği her 360 günlük yaşlılık sigortası primi için 2'şer artırılarak hesaplanması yıllar içinde emekli maaşlarının değer kaybına uğramasının engellenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (29) numaralı bendinde yer alan “sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 30’unun” ibaresi “sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının %100’ünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Aylık bağlama oranı %70’tir. Aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 5000 günden fazla olanlar için söz konusu süreyi aşan her 360 gün için %2 eklenerek hesaplanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak her hâlde aylık bağlama oranı %85’i geçemez.”

MADDE 3- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “2.500 Türk lirasından” ibaresi “asgari ücretin net tutarından” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 87- Son tahsis talep tarihi bakılmaksızın, 506 sayılı Kanunun mülga hükümleri uyarınca gösterge sistemine göre bağlanan yaşlılık aylıkları bu madde hükümlerine göre yeniden hesaplanır.

Sigortalının yaşlılık aylığı bağlama oranının belirlenmesinde %70 taban aylık bağlama oranı esas alınır. Taban aylık bağlama oranı, sigortalının tahsis talep tarihi itibarıyla 5000 günden fazla ödediği her 360 günlük yaşlılık sigortası primi için (2)’şer artırılır.

Yaşlılık aylığının aylık bağlama oranı %85’ten fazla olamaz.

Bu maddeye göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

